

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tellenes Vindpark DA
c/o Zephyr AS, Glengsgata 19
1710 SARPSBORG

Vår dato: 27.10.2015

Vår ref.: 201501218-15

Arkiv: 517

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Marthe Laureen Helland

Tellenes Vindpark DA - Godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for Tellenes vindkraftverk

Vi viser til Deres brev den 03.07.2015 med detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) og tilleggsopplysninger i eposter av 24.09.2015, 30.09.2015, 12.10.2015 og 13.10.2015 for Tellenes vindkraftverk i Sokndal og Lund kommuner. Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene som er gitt i endelig konsesjon av 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag.

Bakgrunn

NVE gav den 09.04.2014 Tellenes Vindpark DA (TVDA) konsesjon til å bygge og drive Tellenes vindkraftverk med en samlet installert effekt på inntil 200 MW i Sokndal og Lund kommuner. Den 03.07.2015 mottok NVE MTA for Tellenes vindkraftverk. Det fremgår av detaljplankartet at endelig utbyggingsløsning vil bestå av 50 turbiner og ha en installert effekt på 160 MW. Reduksjon i både antall turbiner og installert effekt sammenlignet med anleggskonsesjonen skyldes avklaringer knyttet til Titania gruvedrift sine avsatte områder for fremtidig deponering.

Godkjenningsvedtaket for MTA for Tellenes vindkraftverk gjelder for hele utbyggingsløsningen bortsett fra 132 kV kraftledningen som går ned til Åna-Sira transformatorstasjon da denne ikke er detaljprosjektert enda.

Vedtak

Med hjemmel i endelig konsesjon datert 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag, post 5 og 7, godkjenner NVE fremlagte detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av Tellenes vindkraftverk i Sokndal og Lund kommuner.

Vårt vedtak forutsetter at de fremlagte planer for miljø og transport oppfyller vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen. Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/ eller kritiske faser ved byggearbeid og når anlegget blir satt i drift.
- Dersom virksomheten avdekker vesentlige avvik som har medført, eller kan medføre betydelige skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Massehåndteringen og arbeidet med revegetering skal gjøres slik at fremmede arter ikke introduseres til planområdet. Det skal fastsettes en inngreps/marksikringsgrense som konsentrerer arealbruken mest mulig.
- Ved behov for massedeponi skal det utarbeides en plan som skal godkjennes av NVE før deponeringen starter.
- Klynger av bjørketrær skal settes igjen i den utstrekning det er mulig for å bedre forholdene for orrfugl i anleggsperioden.
- Tiltak innenfor Titanias konsesjonsområder skal planlegges i samråd med Titania. Ved uenighet om tiltak skal saken forelegges NVE.
- Det kan fra NVEs miljøtilsyn bli stilt krav om ytterligere detaljering og krav til dokumentasjon for deler av anlegget.
- Spesifikasjon av anlegget og arealbruken, herunder installasjoner i transformatorstasjoner, må forelegges NVE før anleggsstart.

NVE er kjent med at det kan være aktuelt å endre plassering av enkelte turbiner innenfor planområdet. Hvis endringene er av en vesentlig karakter vil dette utløse konsesjonsplikt og egen planendringssøknad må vurderes av NVE.

Merknader til planen

Planen har ikke vært på formell høring. Den 28.-29.01.2015 arrangerte NVE samrådsmøter med Sokndal og Lund kommuner og tiltakshaver. På møtene presenterte tiltakshaver status for prosjektet og prosessen videre. Under møtene ble kun praktiske avklaringer rundt blant annet drikkevann, dispensasjon fra kommunens arealplan og arealmessige avklaringer tilknyttet planlagt motorsportsenter nær planområdet til vindkraftverket diskutert.

Den 08.- 09.09.2015 ble det i forbindelse med ferdigstilt MTA arrangert en ny runde med samrådsmøter og befaring av planområdet med representanter fra Sokndal og Lund kommuner, Titania gruvedrift og tiltakshaver. Sokndal kommune og Titania er bekymret for drikkevannet i planområdet og savnet en beskrivelse av en reserveløsning hvis uhell skulle skje. Tiltakshaver påpekte at Mattilsynet har godkjent kapittelet om drikkevann i MTA, men at de skal i videre prosjektering se nærmere på aktuelle reserveløsninger.

Titania er bekymret for sikkerheten knyttet til økt tilgjengelighet nær deres gruvedrift, og mener det er nødvendig med god varsling/ markering eller gjerder langs internveier. Tiltakshaver informerte i møtet om at de skal se nærmere på dette under den videre prosjekteringen.

Titania stilte spørsmål om hvor mye støy kontorlokalene deres vil bli utsatt for fra turbiner i delområde 5, spesielt med tanke på etablering av nye kontorlokaler og støysikring av disse. NVE påpekte under

møtet at støyutredningen i MTA forholder seg til vilkåret om støy i konsesjonen og at støygrenser gjelder for helårs- og fritidsboliger. Tiltakshaver informerte at de vil følge opp spørsmålet fra Titania i videre prosjektering.

NVE forutsetter at tiltakshaver og Titania blir enig om en løsning for de to overnevnte temaene. Ved uenighet om tiltak kan saken forelegges NVE.

NVEs vurdering

Formålet med en MTA er å sikre at det tas miljø- og landskapshensyn under bygging og drift av anlegget. Vurderingene i planen skal baseres på miljøinformasjon som er kommet frem i konsesjonsprosessen. NVE mener at MTA-planen for Tellenes vindkraftverk fanger opp miljøutfordringene og legger gode miljømessige føringer for anleggsarbeidet.

Det er utarbeidet en egen designmanual for terrengbehandling og landskapstilpasning som gir føringer for anleggsarbeid og istandsetting. Denne ligger som et vedlegg til MTA. NVE mener en slik prinsipiell tilnærming er god for store områder der det er vanskelig å gå inn i alle detaljer. I dette prosjektet vil etter vår vurdering gode løsninger fremmes lettere der målet defineres og ikke låses av detaljprosjektering i en tidlig fase. Etter NVEs vurdering utgjør designmanualen for utbygging av Tellenes vindkraftverk et tilstrekkelig verktøy for å sikre gode terrengutforminger i landskapet. NVE forutsetter at denne benyttes under anleggsarbeidet.

Fugl

Det står i anleggskonsesjon datert 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag, under post 7 om MTA at det skal tas hensyn til sårbare hekkelokaliteter for fugl i anleggsperioden.

I epost av 13.10.2015 har tiltakshaver oversendt en beskrivelse av hvordan de vil hensynta orrfugl innenfor planområdet i anleggsperioden. Tiltakshaver har følgende forslag til tiltak:

- *Klynger av større bjørketrær skal spares der hvor det er mulig, og i den grad de eksisterer. Dette bør ikke være i konflikt med anleggsutbyggingen siden turbinplasseringene vil være relativt høyt plassert i terrenget og internveiene vil normalt også ligge høyt med utstrakt bruk av fyllmasse i det kupert terrenget. Imidlertid kan det skje at man må bygge vei over myr, og entreprenør skal gjøres kjent med rutiner og retningslinjer rundt hensyntagen som beskrevet i den prosjektilpassede kontrollplanen. De mindre (fjell-)bjørketrærne som er observert i området befinner seg i senkninger i terrenget hvor de kan finne feste i den skrinne marken. Den øvrige vegetasjon som finnes er stort sett lyng og gras, samt forekomster av klokkesøte i delområde 5.*
- *Hvis kantsoner rundt leiker påvises under utbyggingen skal disse søkes bevart.*

Etter NVEs vurdering har tiltakshaver foreslått relevante tiltak og vi forutsetter at disse tiltakene gjennomføres.

Klokkesøte

Det står i anleggskonsesjon datert 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag, under post 7 om MTA at forekomster av klokkesøte skal hensyntas. Videre står det at «Arealene som blir fysisk berørt av vindturbiner og tilhørende infrastruktur skal undersøkes for klokkesøteforekomster».

Vedlagt MTA er det utført en predikasjonsanalyse av klokkesøte i planområdet basert på GIS-modellering. I analysen ble det identifisert åtte delområder der potensialet for funn anses å være til stede.

Den 24.09.2015 mottok NVE rapport fra feltundersøkelsen av klokkesøte som etter avtale ble utført etter innsendt MTA. Feltbefaring av denne arten er sesongbetinget og ble utført 25.-26. august. Resultatet viser at det er forekomster av klokkesøte i delområde 5. I tiltakshavers kommentar fremkommer det at de skal forsøke å unngå forekomstene ved å legge veien høyt samt korte ned på veistrekningene for å minimere miljøbelastningen. Etter NVEs vurdering kan de avbøtende tiltakene som tiltakshaver presenterer, minimere inngrepet i områdene hvor arten er registrert.

Forholdet til Titania

Det står i anleggskonsesjon datert 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag, post 12 om forholdet til gruvedrift at *«Konsesjonær skal sikre at inngrepene i nedslagsfeltet til Tellenesvatn ikke påvirker prosessvannbruken i Titania sine gruver. Dette skal vurderes i samråd med Titania AS. Konsesjonær må gjennomføre avbøtende tiltak dersom prosessvannet blir påvirket. Nødvendige tiltak skal dokumenteres og forelegges NVE innen anleggsstart. NVE kan kreve tredjeparts verifikasjon av hva som er nødvendige tiltak. Alle tiltak innenfor Titanias konsesjonsområde for bergverksdrift skal planlegges i samråd med Titania»*.

Det fremgår av MTA at det i detaljplanleggingen er tatt hensyn til Titania sin virksomhet. I detaljplanen har tiltakshaver tatt hensyn til Titanias fremtidige deponiområder ved at det ikke planlegges vindturbiner sør i delområdet 1. Detaljplanen tar så langt det er mulig hensyn til nedbørfeltene, og der inngrep i nedbørsfeltet ikke kan unngås vil det legges strenge føringer og tiltaksplaner til grunn for å hindre uønskede hendelser og potensiell forurensing eller kvalitetsreduksjon av vannet. Videre er det planlagt å bruke Titania sine overskuddsmasser i veibyggingen til vindkraftverket. Planen er forelagt Titania ved flere anledninger under utarbeidelsen, og etter NVEs vurdering er hensikten bak konsesjonsvilkåret ivarettatt under utarbeidelse av MTA. Under befaring den 09.09.2015 var det en del forhold langs planlagt internvei som ligger nær området for gruvedrift som må avklares med Titania. NVE forutsetter at hensynet til Titanias anlegg ivaretas i den videre prosjekteringen og at alle tiltak innenfor Titanias konsesjonsområder planlegges i samråd med Titania. Ved uenighet om tiltak kan saken forelegges NVE.

Drikkevann

Det står i anleggskonsesjon datert 27.03.2014 og endret anleggskonsesjon av i dag, post 8, at tiltakshaver i samarbeid med vannverkseier skal avklare hvilke tiltak som skal iverksettes for å sikre drikkevanskildene både i anleggs- og driftsperioden. Planen skal forelegges Mattilsynet for særskilt vurdering. Den 01.07.2015 ble NVE orientert om at den del av MTA som omhandlet drikkevann var forelagt Mattilsynet til vurdering. Den 23.07.2015 mottok NVE kopi av brev fra Mattilsynet der de godkjente den fremlagte planen.

På befaring den 09.09.2015 informerte tiltakshaver om at det er planer om å bruke kreosotmaster langs 132 kV kraftledning som går fra delområde 2 og ned til transformatorstasjonen i Åna-Sira. Kraftledningen går delvis gjennom et nedslagsfelt for drikkevann noe som gjør det nødvendig å ta en utsjekk hos Mattilsynet om blant annet mellomlagring av master i anleggsperioden. I brev av 13.10.2015 er tilleggsopplysninger angående bruk av kreosotmaster forelagt Mattilsynet og vannverkseier for vurdering.

NVE konstaterer at vilkåret om drikkevann er oppfylt, med unntak av bruken av kreosotmaster. Vi vil ta stilling til dette når svaret fra Mattilsynet og oppdatert MTA/detaljplan for 132 kV-kraftledningen foreligger.

Friluftsliv

Lund kommune ønsker at turvei fra Voreknuden til internveinettet anlegges slik at veien er sterk nok til å kunne ta imot utrykningskjøretøy. NVE vil ikke stille krav om dette, men anbefaler tiltakshaver å vurdere en løsning som ivaretar kommunens ønske. Vi anbefaler videre at veien i størst mulig grad fremstår som en turvei, slik at vilkåret om friluftsliv ved Voreknuden er oppfylt (post 17 i anleggskonsesjonen).

Vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Forvaltningen skal i sine vedtak redegjøre for, samt synliggjøre den kunnskap og de virkninger et tiltak vil få for naturmangfoldet, og hvordan dette har påvirket beslutningen. I konsesjonsbehandlingen er tiltaket i sin helhet vurdert etter naturmangfoldloven kapittel II. Vurderingen her gjelder derfor kun de forhold som omtales i MTA.

I henhold til § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10.

Gjennom konsekvensutredning og konsesjonsbehandling er disse forholdene belyst og vurdert. NVE anser at kravet i § 8 om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap, samt at kravet til vurdering av økosystemtilnærming og samlet belastning i § 10 er oppfylt i konsesjonsprosessen.

NVE har i forbindelse med behandlingen av MTA gått gjennom Artskart og Naturbase for å sikre at den kunnskapen som ligger til grunn er korrekt og oppdatert.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken.

Etter § 11 skal tiltakshaveren dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. MTA konkretiserer de tiltakene som gjøres for å hindre og begrense skader for naturmangfoldet. Utgiftene til disse tiltakene dekkes av Tellenes Vindpark DA eller entreprenør etter egne avtaler. Kravene i § 11 ansees derfor som oppfylt.

I henhold til § 12 i naturmangfoldloven skal det for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. NVE mener at den MTA som er utarbeidet og de vurderinger som er gjort under arbeidet med denne ivaretar hensynet til naturmangfoldet. I prosjekter i denne størrelsesorden vil det alltid finnes alternativ til de driftsmetoder og teknikker som er valgt. NVE har, i den grad det har vært mulig, vurdert de ulike alternativene for de tiltakene som ligger i planen. Den forelagte MTA gir etter NVEs mening et godt grunnlag for å ta gode valg knyttet til driftsmetoder og teknikk for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet.

NVE mener at arbeidet med MTA og rutinene i denne gjør at de samfunnsmessige beste driftsmetodene og teknikk benyttes. For øvrig er alternativ lokalisering og teknikk også vurdert gjennom konsesjonsbehandlingen.

Annet

For anlegg for produksjon av elektrisk energi med konsesjon etter energiloven, gjelder ikke krav om å utarbeidet reguleringsplan, jf. pbl § 12-1, men anlegget må avklares mot kommuneplanens arealdel og

eventuelle reguleringsplaner, og eventuelt søke om dispensasjon. Byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven gjelder i det vesentligste ikke for tiltak etter energiloven, jf. byggesaksforskriften § 4-3.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentral e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgård Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Lund kommune
Norsk Vind Energi AS
Sokndal kommune
Tellenes Vindpark DA v/Arild Fjeldahl
Titania AS